

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Address: The Provincial Cor. Pritchard Ave. and B. Library City Winnipeg, Man., Can.

Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

PK IX. Ч. 36 (932). ЧЕТВЕР, 24. БЕРЕЗНЯ 1927. WINNIPEG, MAN. THURSDAY, MARCH 24th, 1927. No. 36 (932). VOL. IX.

КАНТОНСЬКА АРМІЯ ПРИВЕРНУЛА ПОРЯДОК У ШАНГАЮ

ПЕРЕД ПРИХОДОМ БІЛЬШОЇ СИЛИ КАНТОНЦІВ ДО ШАНГАЮ, ЖОВНІРИ РОЗБИТОЇ ПІВНІЧНОЇ АРМІЇ ЧЕРЕЗ 36 ГОДИН ГРАБУВАЛИ МІСТО. — У СУТИЧКАХ З БРИТАНСЬКИМ ВІЙСЬКОМ ЗГІНУЛО 24 ШАНТУНСЬКИХ ЖОВНІРІВ. — БРИТАНЦІ, ІТАЛІЙЦІ І ЯПОНЦІ ВПУСТИЛИ ДО ЧУЖИНЕЦЬКОЇ ОСЕЛІ 3,000 РОЗЗБРОЄНИХ НЕДОБИТКІВ ШАНТУНСЬКОЇ АРМІЇ.

Останні звідомлення з Шангаю кажуть, що у вівторок по полудні, дня 22. березня, до китайської частини Шангаю прибуло 3,000 кантонського війська, яке привернуло порядок у місті. До прибуття цієї кантонської дивізії в місті панував страшний терор і хаос. Жовніри розбитої армії реакційних генералів, які не встигли втіти з Шангаю, на спілку з різними злочинцями через 36 годин грабували й убивали людей у китайській частині міста. З приходом більшої кількості кантонського війська, шантунські жовніри почали прориватися через британський кордон, щоб схоронитися в чужинській оселі. З того прийшло до сутінок між Британією та шантунськими жовнірами, в яких 24 Китайці убито і двоє Британців ранено. Вестакни Британії впустили недобитків армії реакційних генералів до чужинської оселі, роззброївши їх перед тим. Разом британське, італійське і японське військо впустило до міжнародної ділянки 3,000 шантунських жовнірів. У вівторок ввечері у китайській частині Шангаю запанував порядок, бо місто було вже цілком у руках Кантонців. "Ніщо подаємо відомості про те, що діялося в Шангаю до приходу кантонської дивізії.

ЖОВНІРИ РОЗБИТОЇ АРМІЇ ГРАБУЮТЬ ТА ВБИВАЮТЬ ЛЮДЕЙ.

Денеші з Шангаю під датою 21-го й 22-го березня повідомляють, що кантонське військо лише в малому числі увійшло до Шангаю. Головна сила кантонської армії зайняла Люнчунг й арсенал у Кінгані і знаходиться на передмістях Шангаю. Це використали жовніри з розбитої армії реакційних генералів та різні заводські злочинці й почали грабати китайську частину міста. Вони грабують все, що попаде під руку, та вбивають свої жертви. Зорганізовані в юніях робітники, які підтримують кантонський уряд, є в часті озброєні і стараються вдержати порядок, але вони за слабі, щоб дати собі раду з озброєними жовнірами розбитої армії реакційних генералів. Денеші подають страшний

картини того, що діється в Шангаю. Вулиці міста вкриті убитими. В багатьох випадках грабники повднітали жінкам пальці, щоб забрати їх перстені. Кожне місце, де можна було шось ограбити, було очищене, але проблемою грабників є, як втіти з награбованим добром. Коли вони опускають місто, їх стрічають громади інших грабників, що входять до міста, і між ними вивязуються кроваві бої. В таких сутічках погинуло багато невинних людей. Сцени в китайській ділянці Чапей є не до описання. Забьоківані і стараються вдержати порядок, але вони за слабі, щоб дати собі раду з озброєними жовнірами розбитої армії реакційних генералів. Денеші подають страшний

ЦИВІЛЬНІ КАНТОНЦІ ЗВОДЯТЬ БОЇ З ЖОВНІРАМИ БАНДИТАМИ.

ШАНГАЙ, 21-го березня. — Банди китайських жовнірів з відступаючої армії реакційних генералів, яка грабувала цілий день в китайській частині міста, увірвалася сьогодні ввечері через бар'єри до чужинської оселі й почала там грабати. На зазив поліції на допомогу поспішив британський панцирний автомобіль. На нього без перестанку стріляли з машинних крісів. Лейтнант Ньюмен, капраль Ейнсаї і два рядові жовніри були ранені. В китайській частині міста велася сьогодні дика боротьба між шантунськими жовнірами, включаючи російських білогвардійців, а членами партії Кумінтан (Кантонцями). Кількох Кантонців було убитих. (Є це не кантонські жовніри, але озброєні робітники, що вдержують порядок у місті з браку війська.) Рівночасно з боротьбою в трох місцях вихули великі вогні. Около 10,000 жовнірів з армії реакційних генералів у шангайському окрузі перейшли до

кантонського війська. Сто російських білогвардійців були допущені до чужинської оселі після їх роззброєння, а тисячі Китайців з туземного міста шукали схоронення за чужинськими барикадами. Кулі далі падають в чужинських оселях і загрожують життю чужинців. ШАНГАЙ, 21-го березня. — Чужинське військо, що обороняють чужинські оселі від Китайців, мають дотепер двох убитих і десятих ранених. Убитими є два індійські жовніри, що служать у британській армії, а ранені є п'ять індійських жовнірів, російський (білогвардійський) поліцай і чотири британські жовніри. ВАШИНГТОН, 21. березня. — Адмірал Вільямс, командант американської флотії в Китаю, повідомив сьогодні департамент маринарки, що висадив у Шангаю 1,500 моряків. Він зробив це на просьбу міської ради, яка проголосила в чужинській оселі наглий стан.

150 ТИСЯЧ РОБІТНИКІВ ВИЙШЛИ НА ГЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК.

Текстильні фабрики закриті, транспортція застановлена; в міжнародній оселі повівають кантонські прапори.

ШАНГАЙ, 21-го березня. — Почавши від полудня, прапор Кумінтану — червоний з білим сонцем на синьому полі в горішньому лівому розі — почав повільно й цілком чужинській оселі й повівав навіть з поштового уряду, який знову обнятий страйком. Генеральний страйк всюди переведений в життя. Всі текстильні фабрики закриті, а транспортційна обслуга спаралізована. Сьогодні по полудні поліція розганяла зібрання робітників, щоб недопустити до розривів. До одного з найбільших китайських департаментових склепів у чужинській оселі покликано поліцію, щоб викликала робітників, які збиралися там для зорганізування страйку. Робітники привитали поліцію фляшками, збанками відквітів та іншими предметами.

ШАНГАЙ, 22-го березня. — На поклик генерального страйку, щоб відсвяткувати прихід Кантонців, робітники скоро відкликнулися. Обчислюють, що сьогодні рано було на страйку 150,000 робітників. Вся транспортція застановлена, а ткальні стоять безчинно. В ГАНКОВІ ЗАКРИТО ГАЗЕТИ ЧУЖИНЦІВ. ГАНКОВ, 21. березня. — На розпорядок загальної робітничої юнії закрито тут сьогодні американську газету "Геральд" і британську "Пост" та наложено цензуру на всю приходячу й відходячу чужинську пошту. Американський консуль запротестував перед кантонським міністром закордонних справ Енгеном Ченом проти закриття "Геральда" й Чен обіцяв розслідувати справу.

БОРОТЬБА МІЖ ЦИВІЛЬНИМИ КАНТОНЦЯМИ А БРИТАЙЦЯМИ.

ШАНГАЙ, 22-го березня. — Забукані вистріли з китайської частини міста впали сьогодні в міжнародній оселі й ранили 14 чужинців. Китайський Шангай є тепер майже без уряду, бо не прийшла ще головна сила кантонської армії. Якщо Кантонці на добре укріпляться в Шангаю інших містах, які вони займають, то держави будуть змушені визнати їх і вони будуть контролювати Китай далеко на північ аж до манджурського кордону. Британські жовніри були ранені в сутічці з Кантонцями, коли ці останні заатакували відділ індійського війська, що стояв на пості недалеко оселі. Кантонці були в цивільній убранні й ранили двоє жовнірів, заки прибули британські жовніри в панцирних автомо-

білі. На нього почали стріляти з близьких домів і він став неспосібний. Автомобіль відстрілювався, поки прибув другий панцирний автомобіль і забрав ранених. ШАНГАЙ, 21-го березня. — Французькі пости на найдаліше висуненому кордоні французької концесії в Шангаю мали сьогодні сутічку з малим відділом китайських жовнірів. З обох сторін пали вистріли й Китайці були проганні. Кілька гранатів упали сьогодні у французькій концесії, але ніхто не був убитий ні ранений. Влада не знає, звідки впали ці гранати. В Шангаю висіли сьогодні війська зі всіх чужоземних орієнтих кораблів, що стоять на річці Ванпо коло міста. Міська влада в чужинській частині міста проголосила наглий стан.

КОМАНДАНТ ПІВНІЧНИХ ВІЙСЬК ПЕРЕЙШОВ ДО КАНТОНЦІВ.

ШАНГАЙ, 22-го березня. — Офіційно оповіщено, що генерал Пі Шу-Чен, командант північних оборонних військ у Шангаю, рішив піддатися Кантонцям. Його капітуляція була вирішена вчора на переговорах з генералом Чан Кай-Ше, головним командантом кантонської армії. Над головною квартирою Пі Шу-Чена вишлено кантонський прапор. Після зложення обіцянок, що він буде слухати команди генерала Чан Кай-Ше, генерал Пі Шу-Чен зівстав назначений шефом 41-ої частини кантонської армії.

брання влади в Шангаю після упадку реакційного режиму. Передбачуючи заняття міста кантонською армією, товариства фабричних робітників, студентів, учителів і купців вибирають делегатів до Зібрання. На підставі пропонованої конституції, підставою для презентації будуть служити юнії, фабрики, публічні організації й політичні партії. За цим революційним рухом стоять трейд-юнії, ліве крило Кумінтану й китайська Комуністична Партія. Кількох членів виконавчого комітету були безпосередньо номіновані Комуністичною Партією.

СКЛИКАЮТЬ ЗІБРАННЯ НАРОДНИХ ДЕЛЕГАТІВ.

ШАНГАЙ, 18-го березня. — Тут організується Зібрання Народних Делегатів для пере-

ЗІБРАЛИ \$2,154 НА БУДОВУ У.Р.Д. В ФОРТ ВІЛ'ЯМ.

В неділю, 19. березня, відбувся у філіандській салі у Форт Вільям, Онт., великий концерт-мітинг відділу ТУРФДім. Саля була переповнена. Виступали, крім місцевих, промовці з Вест Форт Вільям, Порт Артур та від Ц.В.К. ТУРФДім (т. Шатувальський). Настрій присутніх був одушевлений. Обговорено справу будови Укр. Роб. Дому у Форт Вільям і присутні склали того вечора \$2,154.40 жертв на будову Українського Робітничого Дому у Форт Вільям.

ЗАСУД 20-ОХ ІТАЛІЙСЬКИХ КОМУНІСТІВ.

РИМ, 15. березня. — В суботу засуджено тут 20 фльорентійських комуністів на різні речинці в'язниці й грошеві карі. Їх обвинувачувано в змові повалити теперішній державний лад в Італії. Найменший присуд був на рік в'язниці й 500 лір карі, а найбільший на 12 років в'язниці й 4,500 лір карі. Завтра має розпочатися процес проти майбутнього соціалістичного посла Заніоні й товаришів, обвинувачених за змову на життя Муссоліні. Їх буде судити воєнний суд.

П'ЯТАКОВ НЕ ДІСТАВ ВІЗИ ДО АМЕРИКИ.

МОСКВА, 15. березня. — Юрій Пятаков, який був призначений на голову Радянської Торговельної Корпорації в Нью Йорку, повернув сюди з Берліна, де він через три місяці чекав на візу від американського консула на відвід до Злучених Держав. Державний департамент у Вашингтоні придержується своєї звичайної мовчанки й не повідомив Пятакова, що думає робити в його справі. Наспівші з Берліна погодні ким кажуть, що тамашній американський консуль дістав інструкції не видати віза для Пятакова, бо державний департамент у Вашингтоні вважає, що він не заслугоє на випущення до Злуч. Держав.

ВЕРБУЮТЬ ДО "АМЕРИКАНСЬКОЇ АРМІЇ".

Перемиський "Український Голос" доносить, що по деяких селах Галичини, головню по Стрийщині, ходять якісь агенти та вербують молодих хлопців до якоїсь "американської армії". Обіцяють добру платню — 150 до 100 доларів місячно і 2,000 доларів для родини на випадок, коли би звербований згинув у війні. Польські власті мовчки сприяють тому вербуванню і навіть подали декому до відомо, що незабаром дадуть у цій справі виснаження. На всякий випадок вербунок не припинюють, хоч жандарми стрічаються часто з агентами.

УРЯД С.Р.С.Р. ВРУЧИВ ПРОТЕСТ ІТАЛІЙ.

РИМ, 19. березня. — Радянський амбасадор вручив італійському міністрові закордонних справ ноту, в якій радянський уряд протестує проти ратифікації Італією паризького договору з 1920 року, яким признано Бесарабію Румунії.

ОДЕСА, 22. березня. — Під час гурагану на Чорному морі затонув недалеко Константинополя грецький корабель, який віз 5,000 тон збіжжя, причому втоплюлася 27 осіб.

ЮГОСЛАВІЯ ЗАПЕРЕЧУЄ ВІСТКИ ПРО ВОЄННІ ПРИГОТУВАННЯ.

Називає звідомлення італійської преси чистими вигадками та готова предложити справу перед Лігу Націй.

ЖЕНЕВА, Швейцарія, 21-го березня. — Білгородський уряд і югославські представники в кількох європейських столицях рішучо заперечили, що Югославія приготується до війни, як це закинули ї італійські газети. Югославська агенція в Білгороді називає звідомлення італійської преси чистими вигадками й каже, що Югославія бажає мира на Балканах. Італійські газети кажуть, що Велика Британія прилучилася до Італії в запротестуванню до югославського уряду проти мнимих ворожих намірів Югославії супроти Альбанії. ПАРИЖ, 21. березня. — Де-

пеші з Білгороду повідомляють сьогодні, що Югославія готова предложити альбанську кризу перед Лігу Націй. Югославський міністер закордонних справ Періч запевнив британського міністра Кенгарда й італійського міністра Бодрера в Білгороді, що Югославія вдержуватиме балканський мир за всяку ціну, та заперечив, що на югославській території організується повстання проти альбанського уряду. Офіційний Париж вважає положення серйозним. Франція симпатизує з Югославією в її бажанню обмежити італійський вплив на Балканах.

ІТАЛІЯ ПОВІДОМИЛА ЮГОСЛАВІЮ, ЩО НЕ БУДЕ НЕВТРАЛЬНОЮ.

РИМ, 21. березня. — Італія повідомила Югославію, що вона не зможе остати невідомою, якщо будуть продовжуватися мними воєнні приготування Югославії проти Альбанії. Тому вміщування в альбанській справі вона буде уважати неприязним актом. Італійська дипломатична акція не була в характері формальної ноти, але в формі розмови між генералом Бодрером, італійським міністром у Білгороді, а представником югославського міністерства закордонних справ. Бодреро пояснив, що Італія настоює, щоб в Альбанії був задержаний status quo (тепе-

рішний стан), і виступить чинною, якщо буде зроблена спроба заколотити тамашне теперішнє положення. ЛОНДОН, 21. березня. — Італія вислала до держав ноту, в якій просить звернути їх увагу на мобілізацію в Югославії. Альбанські урядники й балканські експерти в Лондоні не добають можливості заколоту на Балканах. ВІДЕНЬ, 21. березня. — Повідомляють з Тірани, що Альбанія наскоро переводить мобілізаційні плани для оборони країни. Особливо ці оборонні плани є замітні в околиці Кукій і здовж північного кордону.

УРЯД ІТАЛІЇ ПРОТИ ВІДДАННЯ СПОРУ ПЕРЕД ЛІГУ НАЦІЙ.

РИМ, 22. березня. — В тушешніх політичних кругах заявляють, що Італія противиться рішучо всякій пропозиції, щоб предложити теперішню італійсько-югославську ситуацію перед раду Ліги Націй. Акція Італії обмежувалася до устних дипломатичних комунікатів до різних європейських столиць, включаючи Білгород, в яких звертано увагу на положення, але не вимагано відповіді ані ніякого, рода міжнародної процедури. Італія вважає італійсько-югославську ситуацію чисто локальною й не хоче висувати її на міжнародно арену. (В дійсності фашистський уряд Італії почувається на стіль-

ки винуватим, що не хоче висвітлення справи навіть перед Лігою Націй.) ДЕМОНСТРАЦІЯ ПРОТИ ІТАЛІЙСЬКОГО ПОСЛА. БІЛГОРОД, Югославія, 21. березня. — Присутність італійського міністра Бодрера в югославському парламенті викликала сьогодні таку демонстрацію на лавах опозиції, що голова мусів закрити сесію. Після засідання кабінету, скликаного зараз по бучі в парламенті, сесія національно-югославської збороти відкрито й міністер закордонних справ Періч висловив глибокий жалю югославського уряду за обиду італійського міністра.

БРИТАНІЯ ОСТЕРІГАЄ ЮГОСЛАВІЮ.

ЛОНДОН, 22. березня. — Європейська дипломатія занята тепер новим клопотом на Балканах, який повстав від часу закінчення договору між Італією та Альбанією і може привести навіть до війни. Італійські протести до Білгороду проти мнимих військових приготувань, звернених проти Альбанії, викликали заперечення з боку югославського уряду. Югославський уряд запросив також військових атташе держав, щоб вони самі уперевисили про правдивість чи неправдивість італійських закидів.

Британський міністер у Білгороді відвідав вчора югославське міністерство закордонних справ і порадив Югославії поступати найбільш умірено в зв'язку з напруженням через Альбанію. В деяких кругах заявляють, що Італія шукає претексту, щоб задовольнити свої "адрийські амбіції". ВІДЕНЬ, 21. березня. — Непотвержені звідомлення далі наспівають з Тірани, альбанської столиці, в яких говориться, що Югославія підмовляє невідповідальні елементи в Альбанії до повстання.

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ"

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на р. м. вулиці Пчірчард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ОГЛЯД МІЖНАРОДНІХ ПОДІЙ.

ПОЛОЖЕННЯ В КИТАЮ.

Найважливішими в цілому світі є тепер події в Китаю. Ними тепер переповнена преса, про них тепер всюди повно балачок. Останнім днями кантонська армія захопила Шангай. Що таке Шангай — це знають вже наші читачі з минулого числа "У.Р.В." Шангай — це керовничий осередок концесій міжнародних капіталістів, це ключ до всіх багатств центрального Китаю.

Цікаво захопила Шангай кантонська армія. Захопила вона його майже не вступивши до нього. Бо трудове населення Шангаю так чи інакше стояло за Кантонцями й чекало їх приходу.

Недаво тому прибув до Шангаю під охороною 800 російських білогвардійців генерал Чан Цун-Чан і хвалився, що скине в море Кантонців. А тепер про него ні слуху, ні духу. Чи не опинився він часом сам на дні моря?

Другий, також генерал, Пі Шу-Чен, який боронив Шангай, перейшов на бік Кантонців і тепер командує вже дивізією війська проти реакціонерів.

Цілий місяць писала буржуазна преса, що всі сторонники генерала-бандита Чан Цо-Ліна концентрують війська для оборони Шангаю і не тільки для оборони, але й для наступу на Кантонців. З тої писанини буржуазної преси й з хвальби реакційних генералів виглядало, що ніколи Кантонцям не добратися до Шангаю. Коли-ж Кантонці заняли Шангай, тоді буржуазна преса і її воєнні знатоки заговорили, що це місяць тому було очевидним, що Кантонці займуть Шангай. Місяць а навіть тиждень тому назад буржуазна преса писала, що між китайськими військами, тими що боронитимуть Шангай, є добра дисципліна, що вони добре озброєні, висвітовані, а нині та сам преса пише, що ці війська здеморалізовані, страшенно одерті, просто в ламіттіях, навіть на ногах замість чобіт — куски онуч, а живуть лише тим, що грабують.

Кантонці заняли Шангай. Вони зближаються до Нанкіну. Коли вони займуть ще цей великий залізничорозрядний центр і порт над рікою Янцзе, то будуть повними господарями положення найбагатшої в Китаю долини річки Янцзе й головного по ній шляху в серце самого Китаю. Це тепер признає й буржуазна преса та такі надобре клопоче вона свою голову тим, що станеться тепер з чужеземними концесіями, які лежать здвож цієї великої ріки.

Ой, щось з ними станеться.

МУССОЛІНІ ВИБІРАЄТЬСЯ НА БАЛКАН.

Є на Балканах не то країна, не то держава, що Альбанією називається. Самостійна вона, чи незалежна, про те ні сама вона, ні її населення гаразд не знає. Колиш над народами цієї країни збиткувалися турецькі султани. Коли балканські держави звоювали Турквію і "з радости" самі між собою побилися, Альбанія захотіла самостійності. Німецький кайзер Вільгельм подарував її одного німецького безробітного принца, Віда, якого згодом "некультурні" Альбанці, не маючи зброї, прогнали камнями з своєї країни.

Останніми роками було в Альбанії кілька "державних переворотів", що якраз свідчать, про її державну дозрілість. Зрештою, ці перевороти, як і подобає, робилися там під "впливом" із зовні, завдяки "добрим сусідам".

А сусіди Альбанія має неабиякі: з сусід Югославію, а з моря Італію. В тім якраз цілий клопіт. Югославія хоче через Альбанію вкріпитися на цілому побережжі Адриатика й стати морською державою, а Італія хоче стати фашистською ногою по другий бік Адриатика й бути паном положення не тільки на півострові Апенніни, але й на Балканах. Головно Муссоліні хоче бути новим будівничим римської імперії.

З цього приводу світова буржуазна преса вдарила на аліум про нову небезпеку світовій війні. Чому світовій? Хіба-ж тільки світу, що в Альбанії? В тому то якраз і річ, що коли востромий в багно війні хвост, то він потягне за собою і голову.

Розуміючи це — дипломати Ліги Націй, Бріан і Чемберлейн, почали дипломатичними способами "впливати": Бріан на Югославію, а Чемберлейн на Муссоліні, щоб вони якимсь в мирний спосіб поділили між собою Альбанію. Головно-ж, не на часі тепер воювати. Ось чому президент Кулідж проголосив, що треба роззброюватися; Ліга Націй теж сказала, що треба подумати про роззброєння та дати можливість великим морським державам докінчити будову найновіших воєнних кораблів — а ті готові так "невчасно" спровокувати війну. Тому Бріан вмовляє югославських дипломатів, а Чемберлейн вмовляє Муссоліні. Кажуть, що вони відмовляють їх від передчасної війни. Але ніхто за це не ручить, бо дипломатія веде ся тайна. Хіба можна лише догадуватися, або робити заключення хоч би після того, що Бріан і Чемберлейн дістали нобелівські премії за політику миру.

Може якраз тому Муссоліні їх і не послухає?

ТАМ, ДЕ ДІЄНЕ БРАТНІЯ НАРОДІВ.

До Москви вернувся з міжнародного конгресу поневоленних народів, що відбувся недавно в Брюсселі, в Бельгії — Сен-Катаяма. На тому конгресі, сказав він, були представники 35 країн та 240 організацій і національних урядів. Крім цього, на конгресі були представники від професійних союзів (трейд-юніонів), що об'єднують в різних країнах вісім мільонів революційно настроєного робітництва.

На цьому конгресі поневоленних колоніальних народів найбільше вражіння зробив Зулус Полудневої Африки, учасник повстання Зулусів проти Англії. Він оповідав, як знущаються з Зулусів в Африці. Там видано закон, після якого ні одного Негра не вільно приймати на кваліфіковану роботу.

Найбільше уваги присвятив конгрес визвольній боротьбі китайського народу. На конгресі відбулося братання англійських та китайських робітників, яке має велике політичне значіння. На тому конгресі, каже Сен-Катаяма, стало всім зрозуміло, що треба організувати співробітництво колоніальних народів з пригнобленою класу в капіталістичних країнах. Конгрес створив "Лігу боротьби за визволення поневоленних народів". Комітет ліги буде міститися в Парижі. На чолі його поставлено три секретарі — представники Англії, Індії й Китаю.

МІЖНАРОДНЯ РОБІТНИЧА ДЕЛЕГАЦІЯ В КАНТОНІ.

До Кантону, до отого славного китайського міста, що його назву носить ціла визвольна боротьба китайського народу, прибула міжнародна робітничка делегація в складі таких осіб: Тома Мана, представника трейд-юніонного руху меншости в Англії, Жака Доріо, комуністичного посла французького парламенту; Ірла Бравдера, члена трейд-юніонної освітньої ліги в Злучених Державах та представника Комінтерну, т. Роя.

Делегати відвідали кантонські робітничі організації. Вони виступали там перед масовими зібраннями китайських робітників, селян, студентів та жовнів. Працюючи Кантону з ентузіазмом вітали членів міжнародної делегації та вручили їм прапор з таким написом: "Міжнародній робітничій делегації — провідникам та генеральному штабові світового пролетаріату. Союз пролетаріату з поневоленими народами збудує новий світ на руїнах старого".

Делегата відвідала 23. червня 1925 року мирної демонстрації в Шаміні та інших. Делегата склали на могили революціонерів вінки.

Від цього братання працюючих віє свіжістю, ширістю й дійсною солідарністю поневоленних. А це є запорукою успішної боротьби в майбутньому всіх поневоленних проти своїх вискувачів, боротиби, що покладе край визисковій й насильству та на завжди усуне всякі причини війни між народами.

ПОЛОЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ПІД ПОЛЬЩЕЮ.

Деклярація Українського соймового клубу.

Львівська "Рада" містить декларацию, що її прочитав посол Козницький на засіданні польського союму, в якій досить яскраво малюється становище української людности, що потрапила в панське ярмо. Подаємо її за "Радою" без скорочень:

"Від імени українського клубу маю за честь зложити таку декларацию:

"Підчас дискусії над попереднім бюджетом на 1927—1928 рік послі з українського союму — представники багатоміліонової мас поневоленого в Польщі українського народу — змалювали тут, у соймі, скільки то було можливо, нечувано тяжке становище, до якого довело український народ польське шляхетське урядовання. Безупинний шалений терор польської влади проти української людности; переслідування визвольного руху українського народу; пильнове знищення української культури й гноблення кожного прояву політичного, економічного й культурного розвитку українського народу; цілковите знищення українських шкіл на Волині, Поліссю, Підляшші та Холмщині; закриття кількох тисяч українських шкіл в Галичині; позбавлення праці кількох тисяч українського учительства; масове звільнювання Українців і викидання на вулицю нашої трудячої інтелігенції із залицінь, почти та майже з усіх установ; цілковите знищення самоврядування на наших землях; позбавлення трудящих мас нашого селянства, шляхом заселення наших земель польськими осадниками, можливости поширення своїх голодних засобів праці; закриття кількох сотень православних церков; втручання польської адміністрації у внутрішнє життя церкви, особливе переслідування українських

і білоруських селянських і робітничих організацій; атмосфера цілковитого безправства для українського народу, ось наші досягнення в Польщі. "Суботнішня заява віцепрем'єра Барля, що він її кинув тут — всупереч парламентських звичаїв, в останню хвилину бюджетних дебат — не обіцяє нам ані найменшої зміни на краще, а його фраза, що на наших землях не можна передати виборів до органів самоврядування на рівних засадах з іншими польськими країнами, що тут уряд мусить зробити спеціальні застереження та що навіть виборчі ординації до парламенту треба змінити так, щоб вони забезпечували польську перевагу, — ця його фраза говорить нам, що готуються нові й нові удари для українського народу".

"Уряд панів Пилсудського-Барля, який фальшиво зветься урядом морального оздоровлення, на малі е урядом, що служить шляхти та великим магнатам. Він, як і всі попередні уряди, нам ворожий, ворожий потребам широких українських селянських і робітничих мас.

"Усе це повчає нас, що не було, нема й не буде поліпшення нашого становища в Польщі, що не буде тут зрозуміння та визнання не тільки що для наших національних аспірацій, але й для найбуденніших потреб українського народу. Тут не може бути й мови про довіру.

"Від українського народу ми відмовляємо в довірі урядові й не беремо до відома заяви уряду з дня 12. лютого 1927 р. За бюджет голосувати не будемо".

Так виглядає життя українського народу в царстві Пилсудського навіть у змалюванню поміркованого українського соймового клубу.

ЛИСТ ДО "У.Р.В." З ПРАГИ.

Товариство імени Т. Г. Шевченка в Празі.

Товариство це є громадською організацією української радянської колонії в Чехословаччині, що перейняла духом найтіснішого співробітництва членів на полі громадського, культурного та економічного життя з відповідними організаціями та установами на Україні з одного боку та вивчення того-ж життя в Чехословаччині — з другого.

Головний кадр членства — це абсолютні високих чеських шкіл, робітництво й на-

решті, трудова інтелігенція. Район діяльності — Чехословачька республіка. Організації Т-ва є у всіх пунктах скупчення українського громадянства, а саме: Берно, Молода Болеслава, Братислава, Мельнік, Моравська Острава, Пшибрам, Подебради. Загалом нараховується повех 300 членів.

В Празі, як центрі, знаходиться бібліотека-читальня, де нараховується 1,500 томів книг, та понад 1000 чисел журналів. Одержується 62 чисел періодичних видань, а саме: українських — 32, руських — 4,

чеських — 20, польських 3 та німецьких — 2.

При товаристві організовано фахові секції, а саме: сільсько-господарська, технічна, педагогічна, економічно-кооперативна, правничка та природничка, а крім того літературний гурток "Жовтневе Коло", які періодично влаштовують доклади, лекції та бесіди на відповідні теми, як в середині т-ва, так і на широкому форумі.

Крім того, засновано при Т-ві Прес-бюро, яке регулярно дописує до загальних та фахових органів як на Україні, так і в Чехословаччині. Бюро це нараховує тепер 32 співробітники. Його дописи вміщуються в чеській пресі, російській та українській на Радян-

ській Україні, Галичині, в Америці то-що.

Заходами Т-ва видається місячник "Нове Життя".

Без огляду на надзвичайно скрутний матеріальний стан Т-ва, що існує на місячні членські вкладки та випадкові пожертви та датки, товариство розгортає свою працю все ширше й ширше, роблячись не лише серед українського суспільства, але й серед чеського все популярнішим.

Без крику й шуму, тихо, але послідовно провадить ця організація свою працю в напрямкові всебічного освітлення життя в У.Р.С.Р. та тих колоніальних здобутків радянського будівництва, яких досягнуто за останній час.

ЯК БУДУВАТИМУТЬ ДНІПРЕЛЬСТАН.

(Розмова з головою правління Дніпрельстану тов. Квірінгом.)

Голова правління Дніпрельстану т. Квірінг у розмові із представником ТАРС, сказав:

Президія Вищої Ради Народного Господарства в останній формі закінчила переговори з американською фірмою Купера та німецькою фірмою "Сіменс-Бауніон" про консультацію роботи по Дніпровському будівництву. Угоди з обома фірмами уже підписано. За угодою з фірмою Купера — ця фірма зобов'язується давати консультації по всьому проекту спорудження на весь період будівництва.

На місці будівництва постійно перебуватимуть чотири інженери від фірми Купера з ріжних фахів. Голова фірми, полковник Купер, що року приїждитиме і перебуватиме на місці будівництва не менше 4-ох тижнів в році. В середині березня приїждить головний інженер Купера, а до кінця квітня має приїхати і сам Купер. Близькими днями Дніпровське будівництво почне одержувати телеграфом пропозиції Купера в справі організації роботи та потрібного будівельного устаткування.

Консультація німецької фірми Сіменс-Бауніон охоплює тільки частину роботи по Дніпровському будівництву, а саме: план механізації будівель-

них робіт та устаткування робіт будівельними машинами. Представники фірми Сіменс-Бауніон так само постійно перебуватимуть на місці будівництва протягом всього періоду організації будівельних робіт.

Чому ми використовуємо одночасно дві експертизи.

Ми визнали за доцільне, каже тов. Квірінг, — використати одночасно американську й німецьку експертизи, щоби наші радянські інженери з обох поданих будівництва проектів організації робіт могли скласти таку комбінацію, що була б найбільш придатною до наших умов. У тих випадках, коли у живанні американської техніки трапляється труднощі, ми матимемо змогу користатися з умов німецької техніки.

Це має велику вагу й через те, що будівельне устаткування нітня має приїхати і сам Купер. Близькими днями Дніпровське будівництво почне одержувати телеграфом пропозиції Купера в справі організації роботи та потрібного будівельного устаткування.

Консультація німецької фірми Сіменс-Бауніон охоплює тільки частину роботи по Дніпровському будівництву, а саме: план механізації будівель-

СПІВЕЦЬ МУЖИЦЬКОГО БОЛЮ.

(Запізнена стаття для "У.Р.В." з Радянської України.)

Минулого року сповнилося двацять п'ять років з того часу, як вперше став друкувати свої твори талановитий галицький письменник Василь Стефаник. Незадовго в Галичині відсвяткувало 25-літній ювілей великого співа музичного гоя. Відгукнулася на цей ювілей і Радянська Україна. Ріжні літературні об'єднання влаштували вечірки присвячені творчости цього великого залуженого письменника.

Василь Стефаник, якого твори так добре відомі, родився 16. квітня 1871 року в селі Русові, сянтинського повіту, в Галичині, в незаможній селянській родині. Під мужицькою убогою стріхою жив і виростав до того часу, поки не пішов у широкий світ на науку. Кінчивши гімназію, а відтак віденський університет, був вибраний селянським послом до віденського парламенту і став жити у Відні — приїжджаючи часто-густо в рідне село, де його відвідували селяне побліжнього сід, розказуючи йому про свої кривди і болі.

На літературне поле виступив Стефаник в 1897 р. новелькою "Синя книжечка" та іншими коротенькими оповіданнями, де кількома дужими словами змалював письменником необхідне життя галицького селянина. Стефаник, сам по природженню селянин, добре зрозумів душу селянина і тому просто, правдиво розказує він про ті події страшні і жахливі, які сам бачив скрізь по селах. Майже всі твори Стефаника дають нам сумні картини з життя злидарів — селян, що потапають в нужді, висмокотані кривдою, лихварством та п'яцтвом. Картку за картокою

розгортає він перед нами сумні події — там Гриць Летючий з гора й нужди утопив свою дівчину, там Лесь украв від жінки трохи ячменю і поніс до кормиш щоб пропити, а там знову Іван Дідух продає все майно та збирається вже у далеку дорогу до Канади, бо на своїй землі жити важко. Важко жити й тому Антонови, що сидить отам п'яний та рахує, щоби село чуло, кому продав поле, кому город, а кому хату.

Скрізь по селах такі сумні невідради картини, які глянеш тут чи там — одно бездонне море горя і нужди, панські податки, визиск і лихварство. Придушений злиднями, селянин кидає село, їде до міста, щоби наймитися десь, але й тут його біда знайде, попаде в руки лихваря, який висмокотить з його сили, а відтак викине, як непотрібне шось і відіє рятунку ні правди. І вся Галичина — якась проклята країна, що завжди буде колонією капіталіста, де панував визиск і лихварство, засипана тими жертвами, з яких і пан і підпанок і панський слуга і жандарм і піп і шинкар, могли пити кров селянську, бо ніхто їм не забороняв.

Такий безправний лад, пригноблення панями-лихварями бідних хлопів по селах Галичини, зробив з селянина покійного раба, що страдав і мовчав і гнувся перед паном не так з обовязку і з боязні, як з привички та апатії.

Всі селяне, багато їх мільонів, уміють чекати довго і терпеливо. Як пан є в канцелярії, то вони чекать стоячи. Як би їх було не знати як багато, то не дадуть про себе найменшої ознаки життя.

І не диво, що серед таких покійних, безборонних селян розгудявся панський терор, розвинулося так буйно безправство і лихварство. Надійшла війна. Цісар покликав сотні тисяч селян. В Італії, в Сербії та в Карпатах ягало їх бідність як трави та листя. Після страшної війни, хлопські села ще гірше обділили, а селянські болі вирости поза межі людського поняття. Остались сестри без братів, матері та батьки без своїх синів ще й під панським ярмом.

Василь Стефаник і тепер зумів знайти слово, щоби описати те безмежне горе, яке зазнав селянин після війни. Там на чорній ріллі ходить старий Максим, оре землю і нарікає, що нема кому помагати, нема його синів і він не знає, де їх ні гроби. "Голосно заривав, приліг до землі і нею, як хустинною, обтирав слози і по-чорній". Читання його останніх творів ("Сини", "Марія", "Вона — Земля" і ин.) спираються так сильне вражіння, що всі моменти як живі стають враз перед очима, стискають за горло, за серце. Українське суспільство може гордитись тим, що має такого великого світового значіння письменника, як Стефаник. Хочеться вірити, що Стефаник збагатить нашу літературу ще багатьма цінними жемцугами своєї творчости, а письменникові осталося побажати здоров'я до дальшої праці та здійснення цієї думки: святкувати майбутній ювілей в Соборній Радянській Україні.

Микола Марфінович.

Київ, 28. січня 1927.

ПОМЕР ТОВ. АРТУР МЕКМАНУС.

Дня 27 лютого помер в Лондоні член короткотривалої хороби члени Центрального Комітету англійської комуністичної партії тов. Артур МекМанус.

Тов. Артур МекМанус народився 1889 року. З фаху він був робітник, машинобудівельник. Підчас війни брав участь в організації робітничих комітетів у промисловому районі Клайда (Шотляндія).

Згодом був головою національної (всєанглійської) комісії фабзавкомів до 1921 року. В 1916 році тов. МекМануса вислали з Клайду. Підчас великого страйку машинобудівельників його заарештували, як одного із 7-ох керівників цього страйку.

З першого дня утворення англійської компартії тов. МекМанус був одним з видатних її лідерів, членом Ц.К., а також деякий час членом президії Виконкомом Комінтерну.

Англійська компартія та Комінтерн в особі тов. МекМануса втратили одного з найактивніших і популярніших борців серед англійських робітничих мас.

За останній рік МекМанус вивинив велику енергію та ентузіазм в справі боротьби з імперіалізмом. Незадовго тов. МекМанус був серед делегатів компартії на протимілітарському конгресі в Брюсселі. Напружена робота підірвала його сили. Не зважаючи на хоробів днів свого життя не випускав зброї із своїх рук.

Комінтерн вислав англійській компартії телеграму співчуття.

"Разом з вами — говориться в телеграмі — ми скидаємо голову перед тов. МекМанусом, який був із перших, що засновували англійську компартію".

ЗНОВУ "РОЗБИЙНИК КАРМЕЛЮК".

Чому чоловіка називають розбийником, коли він не хоче знести панських нагаїв на своїй спині? Кармельюка називають розбийником за те, що він мстив панам за свою та людську кривду, а панів, що за панщини катували українських селян, рабували їх, морили голодом, мінляли за собак — розбийниками не називають.

Хочете знати чому? — То приїждь в суботу, 26. березня до Укр. Роб. Дому у Вінніпегу, а дізнається.

ЯК КЕРЕНСЬКИЙ ЧИТАВ ЛЕКЦІЮ В НЬО ЙОРКУ.

До Америки прибув бувший голова тимчасового уряду після лютневої революції в Росії, Керенський. Його приезд народив багато шуму в американській буржуазній пресі, ласій на сенсації. А тут ще й як на щастя, додаткова сенсація сталася на першій лекції Керенського в Нью Йорку, але про це ніше.

Керенський прибув в Америку, щоб поінформувати американців про положення в Радянському Союзі, хоч він сам в нему не був, і взагалі, щоб розкалати, яка різниця між демократизмом, а більшовизмом.

Опис його першої лекції в Нью Йорку читаємо в "Новому Мирі", в статті А. Храмова. Присутних, як пише Храмов, було багато, а найбільше читачів жидівської соціал-демократичної газети "Форвертс". На самій сцені виступило коло 300 осіб, "поважних гостей". З привітом мав виступити сам голова Американської Федерації Праці, Грін, але справи, "нетерплячі промедлення", заставили його виїхати до Вашингтону.

Але хай говорить сам очевидець, Храмов.

"Нарешті в супроводі шпівнів і поліції вийшов на сцену Керенський. Овацій не було. Поплескали в долоні читачі "Форвертса", а цікавість "побачити самого Керенського" відбирала енергію плескати.

Несподівано театральні виводи прибрало дуже цікаву форму. Якесь монархістка, в червоному капелюсі, з букетом квітів у лівій руці, підійшла близько до Керенського і вдарила його два рази по обличчю. На сцені розгубленість і замішання. "Сам Керенський", мертвецкий блідий, спустивши голову, безпомічно опустився в крісло.

Один з "доісторичних експонатів" сказано хапає монархістку за горло. Редактор "Форвертса" (Каган) в припадку божевільства танцює щось на взірць "камаринської" викрикуючи лайливі слова.

Так зроблено початок. Відчувано, що в повітрі пахне ще чимсь подібним. Представлення буде першокласне. Але цілу справу паскудить голова Ігерман. Вирішивши, очевидно, що при таких обставинах виступати перед масою може трапитися тільки раз в його життя, він, покладеною англійською мовою, починає плести безконечну нісенітницю гнилого "демократизму". Так тягнеться 10, 15, 20 хвилин. Адаютант Керенського хвилюються. Со-

ваємося на кріслах і ми. Починаються вигуки з місць:

- Сідай.
- Сідай!
- Досить!
- Дай говорити Керенському!
- Сідай, Жиде!

Нарешті голова змовчує й дає слово "героеві дня". Керенський починає промовою вшанувати вставанням пам'ять всіх, без різниці за які ідеї згинували вони на фронтах гоморжанської війни. Встаємо. Монархісти — за монархістів, ми — за більшовиків, завдяки яким Керенський тепер в Америці.

Після першого промовлення починається організована монархістами обструкція. Детективи й поліціянти, розставлені в дверях і проходах, безцеремонно викидають крикунів. Десять, п'ятнадцять, двадцять, двадцять п'ять. Десять чути істеричні вигуки жінки, яку викидають. Внизу гуде бас:

— За німецькі гроші зробили революцію.

Весело. А Керенського цікаво не чути. Коло нас починається бійка. Поліціянти спімали монархіста й тягнуть його до виходу. "Форвертсісти" підштовхують кулаками. Якийсь дентист рішає, що трапилася добра нагода розправитися з монархістами, комічно бе монархіста в живіт. Одні сміються, другі обурюються.

Нарешті публіка заспокоюється. По трохи стає чути голос Керенського. Бідняк, після полічника і обструкції монархістів, почуває себе як обварений рак. Промова його беззмистовна. Думка не вяжеться з думкою. Витирає хустиною спітнілий лоб. Салю своїм загальним станом пригадає стан фронту за часів урядів Керенського. Також замішання, така-ж анархія, така-ж поведінка ініціаторів "торгівства".

Дивлюся на Керенського, вслухаюся в його промову й мимоволі стає перед очима порівняння. Кілька літ тому назад виступав у Нью Йорку Мілюков, виступав Абрамович, виступало багато інших. Слухаючи їх, відчувалося, що маєш до діла з ворогами, з якими можна сперечатися, яких можна ненавидіти й нищити. А ось тут, перед твоїми очима, стоїть нікчемна, розбита постать. І жаль її і одночасно смішно було чути загрози на адресу С.Р.С.Р. Зовсім не страшно, коли Керенський, стаючи в театральну позу, вигукував:

— Ніні, в десяту річницю лютневої революції, я пропоную більшовикам добровільно

віддати нам владу, поки не пізно.

Не тільки більшовики, але й однодумці Керенського не брали цих слів серйозно. Просто, так було треба. Треба було показати, що є ще порох в пороховниціх...

Свою лекцію Керенський закінчив несподівано. Спинившись неначе, щоб відіткнути, він круто повернувся в "родимі" детективів і поліціянтів і вийшов. Ніхто в залі не сподівався такого кінця, навіть сам голова... Коли публіка встала з місць і почала виходити, багато не знали, чи це кінець лекції чи тільки першої частини.

— І це Керенський! — з гирким розчаруванням сказала розмальована дівчина, що стояла недалеко. Цей оклик найкраще висловлював настрої мішанства з "Форвертс", що симпатизувало його ідеології.

— Який я щасливий — сказав я сам до себе, коли вийшов з приміщення на свіже повітря. — що цілих 10 літ після Жовтневої революція я був більшовиком.

Так почався й закінчився перший виступ Керенського в Нью Йорку, того Керенського, якого світова демократична буржуазія оголошила була колись другим Наполеоном. А він не варта й третього.

ЛЕКЦІЯ КЕРЕНСЬКОГО НА ШПАЛЬТАХ ГАЗЕТ.

Вінніпегська "Фрі Прес" збрала опис різних ньюйорських газет того, як монархістка біла Керенського на його першій лекції в Нью Йорку. Ось як це описує кожна ньюйорська газета по своєму:

"Ворлд": Сильно вдарила його по обличчю своїми рукавичками.

"Американ": Випустила свої квіти й вдарила його по обличчю своїми рукавичками.

"Ньюс": Вдарила його по лівій шійці букетом.

"Таймс": Сильно вдарила його по обличчю своїми рукавичками три рази.

"Геральд-Трібюн": Біла його по обличчю й по голові... з пів тузіна ударів.

"Івнінг Ворлд": Вдарила його по обличчю кілька разів.

"Мирор": Вдарила його одні раз.

"Пост": Сильно й акуратно його вдарила.

"Новий Мир": Вдарила його два рази по обличчю.

Що сталося з Керенським після того, як монархістка його вдарила:

"Американ": Керенський подався назад.

"Івнінг Ворлд": Він стояв нерухомо.

"Ньюс": Він поступився назад, заховуючи холоднокронну позу.

ВЕЛИКИЙ СІЯЧ.

(Василеві Стефанюкові.)

З галицького краю, хлопський плач із стономом Пливе гнівним ехом за Збруч за Дністер, Гірка людська доля там поза кордоном Звіщає той стогін братів і сестер.

Сів цар сявди поміж мужиками — Рясно і стократно зйшов той посів, Людські ниви вкриті чорними хрестами, А по селах кривда, лють і месть панів.

Полубив ти бідну, скривджену голоду, Ій посвятий свої сили, свій піт, Розкрив перед світом ти нову голгофту Хлапські рани й болі, панський гнів і гніт.

Розпізнав ти добре серце селянина, Зрозумів причину гірких його сліз, Бо і сам ти бідна мужицька дитина, Все горе мужицьке сам ти переніс.

Ти відчув всі болі, всі хлопські страждання, — Відкуянувся на стогін, на мужицький плач, І посіяв щедро щирі почування Ти слова посіяв, мов зерно с і я ч.

Де лихо безмежне — недоля проклята, Почули ми в тих незвичайних словах, І любов велика до меншого брата Вогнем запала в байдужних серцях.

Дарма, що руйнують пани хлопські села, Що тюрми будуть для хлопських мас... Прийде ще та хвиля важна і весела Повстане весь нарід — вже близько той час.

Повстане з неволі покутська країна, Прокіньється Русів, Снятин, Тулова, І прославить на віки тебе Україна, За думи пророчі, за щирі слова.

М. Марфіевич.

"Ворлд": Він стояв спокійно, махаючи рукою назад на своїх приятелів.

"Геральд-Трібюн": Він стояв спокійно, закинувши руки назад себе.

"Джорнал": Він поступився.

"Пост": Він не поворухнувся.

"Мирор": Він поступився від удару. Його прихильники счепилися з роялістами. Свиistles кулаки, червоні носі, рвалися сорочки й комірки.

"Новий Мир": Сам Керенський, мертвецки блідий, спустивши голову, безпомічно опустився в крісло.

НЕДАЮТЬ КОРОЛЕВИ СПОКІЙНО ВМЕРТИ.

"Дайте мені бодай спокійно вмерти" — проситься румунський король.

Хоч румунська преса дістала гостру заборону писати щонебудь про боротьбу за румунський престол, а в парламенті не допускають навіть до дискусії на цю тему, то в приватних салонах обговорюють цю справу, при чому поділяють нові алярмуючі чутки. Згідно з вітками, при постелі важкого короля розгортається боротьба. Румунський уряд заповів, що має появитися листом з королівським підписом, яким ще раз буде

потвержене усунення князя Карла, що перебуває тепер за кордоном, від румунського престолу. Таке писмо було, розуміється, страшим ударом для сторонників князя Карла.

Але король не хоче такого писма підписати, бо він все ще тужить за своїм найстаршим сином і хотів би з ним погодитися. Тому за той підпис і йде боротьба при його смертній постелі. Досі король відкасується від підпису, але уряд, який не хоче допустити до вступлення князя Карла на румунський престол, все ще не трапить надії, що той підпис короля добуде. Сторонники князя Карла вже сьогодні заявляють, що вони не признають законним документу, добутого таким добутом.

Що прибічники короля не перебарять в способах, якими могли б спонукати короля до підписання згаданого документу, доказом цього є окрик короля, про який розказують ті, що стоять близько до двірських кол. Кажуть, що король вичерпавши до остаточности наляганнями, закликав: "Дайте мені бодай спокійно вмерти".

Розказують також, що король хотів з початком січня виїхати до Парижа на лікування, але прибічники ударемнили той намір, щоби не допустити за границю до стрічі короля з князем Карлом.

"Бідний король". Не дають ні королювати, ні вмерти.

ПРОВІНЦІОНАЛЬНИЙ З'ЇЗД ТУРФДІМ В ТОРОНТО, ОНТ.

Цим повідомляємо всі відділи й товариства та загал членства Товариства Українських Робітничо-Фармерських Дім в провінціях Онтаріо і Квебек, що провінціональний з'їзд ТУРФДім двох згаданих провінцій відбудеться в днях 29. і 30 квітня, 1927 року, в місті Торонто, в залі під числом 553 King ст., Вест.

ПРОГРАМА З'ЇЗДУ:

1. Відкриття з'їзду.
2. Вибір верифікаційної комісії й провірення упноважень делегатів.
3. Вибір президії з'їзду.
4. Привіт і звіт представника Ц.В.К. ТУРФДім.
5. Привіт представників братніх організацій.
6. Звіт Онтерійського Провкому.
7. Звіт будівельного комітету Укр. Роб. Дому в Торонто.
8. Звіти делегатів.
9. Вибір комісії: організаційно-освітньої, пресової, резолюційної та просьб і скарг.
10. Засідання комісії та їхні звіти.
11. Положення Українських Робітничо-Фармерських Домів на сході.
12. Будова Українського Робітничого Дому в Торонто.
13. Українські Робітничі Дітотчі Школи.
14. Організація Секції Молоді ТУРФДім.
15. Відділи Жіночої Секції ТУРФДім.
16. Загальна організаційно-освітня праця на сході.
17. Допомога визвольному рухові на землях Західної України й Буковини.
18. Відношення до братніх організацій та інші справи.
19. Вибір Провінціонального Виконавчого Комітету.
20. Закриття з'їзду.

Всі відділи й товариства повинні основно цю програму передискусувати й всякі зауваження чи пропозиції, як також резолюції до з'їзду прислати вчасно на руки секретаря Провкому, щоб їх до з'їзду можна було як слід розпреділити. Подаючи пропозиції до з'їзду, відділи повинні також вказувати, як краще їх перевести в життя.

ПРИСЛАТИ НА З'ЇЗД СВОЇХ ДЕЛЕГАТІВ.

Визаємо всі відділи й товариства ТУРФДім, як також братні нам організації, прислати на з'їзд своїх делегатів і делегаток. Всі ті місцевості, що нараховують більшу кількість українських робітників і робітниць, а не мають ще організації, повинні зійтися разом, парадитися й вислати на наш з'їзд свого делегата. Закликаємо ті місцевості, де вже побробиено перші кроки що до сформования нових відділів ТУРФДім, щоб також прислати своїх делегатів, а на з'їзді скажуть, яка їм потрібна допомога і її буде виконано.

Минулорічний з'їзд був дуже важним і він багато прислужився до покращання організаційної праці, а на сегорічному з'їзді стоять ще важніші справи, ніж були минулого року. Нам треба добре порадитися над цим, як перевести в життя всі ухвали всекраєвого з'їзду в місцевих умовах. Треба також пам'ятати, що цього року, з відкриттям новозбудованої інститутів в Торонто розпочнеться нова організаційно-освітня активна праця. Отже треба до неї відповідно приготувитися та скласти добрий план.

Тому кличемо українське трудове населення на сході Канади взяти громадну й активну участь в цем з'їзді.

За Провком в Торонто: За Ц.В.К. ТУРФДім: Т. Бойчук, секр. М. Штатюльський, секр.

ДО ВІДОМА ФАРМЕРАМ.

Цим повідомляємо всі наші відділи й товариства в провінціях Саскчевані й Манітобі, які до цього часу зголосились до нас за організатором, що наш організатор, т. Кобзей, відідає їх місцевості в такому порядку:

- Мірс, Ман. — субота, 26. березня.
- Росборн, Ман. — неділя, 27. березня.
- Енгусвил, Ман. — понеділок, 28. березня.

Портедж ля Прері, Ман. — вівторок, 29. березня.

Ред Дір, Ман. — четвер, 31. березня.

Брайстон, Ман. — п'ятниця, 1. квітня.

Ст. Боніфейс, Ман. — субота, 2. квітня.

Транскона, Ман. — неділя, 3. квітня.

Організатор відідає також інші місцевості в Манітобі, які проголосимо пізніше.

— За Ц.В.К. ТУРФДім, М. Штатюльський, секр.

ІЛЬКО БОРЩАК. ЯК ЦЕНТРАЛЬНА РАДА ЗАКЛЮЧУВАЛА БЕРЕТЕЙСЬКИЙ МИР.

Ніше починаємо містити матеріал, велика більшість якого ще ніде не була опублікована, з "закордонної політики" Центральної Ради, що приїздила до запрошаних України німецьким окупантами. Вони найкраще виявляють безпринципність і нездатність дрібно-буржуазної Центральної Ради провадити дієсно незалежну політику без чужинських капіталів.

Взагалі радимо нашим читачам основно познакомиться з тими вже іні історичними подіями й плуваннями у них українських націоналістичних політиків та "дипломатів", що спривчили стільки гори українському трудовому народові. Автор цієї розвідки, т. Ілько Борщак, відомий із своїх історичних розвідок про давні минуле України у французьких книгозбірних та музеях. Його матеріал тим більше цікавий для нас, що девіз з них він має з рук французьких представників на Україні з часів Центральної Ради.

Наближаються десяти роковини Жовтневої революції, і виникає цілком зрозуміла потреба, як для української історії, так і для широких кол читачів, сказати-б, кваліфікувати події, в обставинах яких будувалась Україна трудящих. Коли події внутрішньої політики більш-менш почали вже висвітлюватися і є надія, що з цього погляду десяти роковини принесуть нам не мало нового й цікавого матеріалу оці видко хоч-би з інформацій, які подавалися у радянській пресі на підставі комунікатів Центральної Архівної Управи У.С.Р.Р., то куди гірше стоїть справа з питаннями зовнішньої політики дрібнобуржуазної України за часів Жовтня.

Поміж подіями зовнішньої політики одно з перших місць, як не найперше, належить, без сумніву Берестейському мирові України, що мав таке величезне значіння в історії України, і в історії східної Європи взагалі. Це й спонукало нас в дев'яті роковини Береста знятися цим питанням, для якого ми вже не один рік збираємо матеріал. Розмір газетної статті не дає нам, звичайно, змоги, використати весь наш

матеріал. Це сподіємось колись зробити в окремій праці, а поки ми хочемо тільки накреслити схему проблеми й й заупинитися, головню, на деяких окремих моментах мало, або зовсім ще не висвітлених.

Недовіра французької політики.

Французька політика з великою недовірою зустріла перші змагання Центральної Ради в її конфлікті з Російським Тимчасовим Урядом. Коли оголошено було Перший Універсал, орган французького міністерства закордонних справ "Тан" писав 19. липня 1917 року: "Ми не можемо в цю хвилину дискутувати законність українських тез. Єдине, що нас цікавить, — це те, як ворог (Німеччина) вживається ці тези. Європа — в огні, Німеччина — на нашій території, отже тепер час незручності для філософічних контроверз. Через те зрозуміло, чому в нас є певне недовіра, як не до самої Центральної Ради, то до крахуновців, на які її можуть спривхнути, та до користі, яку матиме від цього Німеччина".

Проте як раз цей Перший Універсал звернув особливу увагу французької політики на український націоналістичний рух. І ось до складу новопризначеного до Росії посольства

Нулана було приділено відомого французького журналіста Жана Пелісьє. Останній, що від давна студіював українське питання, мав спеціальне завдання від голови французького уряду Рібо слідувати за подіями на Україні й передавати про них безпосередньо до Парижа.

Винниченко й Грушевський зазначають у вірності.

В місяці серпні Пелісьє приїхав до Києва, і з цього часу можна вважати початок зноски Центральної Ради з Францією. Пелісьє мав побачення з низкою лідерів Центральної Ради, про що писав до Рібо: "Всі політичні лідери ствердили мені, що вони не мали й не мають ніякого звязку з "Союзом Визволення України". Вони гостро засуджують зусилля "Союзу" посварити Українців з російською революцією (читай: контр-революційним Тимчасовим Урядом — І. Б.). Винниченко розповів мені, що його партія залишилася вірною Росії навіть підчас найстрашнішої реакції. Грушевський заперяв мене, що не знає ні одного члена Центральної Ради, прихильного до угоди з Австрією". 6. — 19. жовтня

*) Користуємося тогочасними нотатками Жана Пелісьє, що передав їх в наше розпорядження.

орган французького посольства в Петербурзі "Журналь де-Росі" вмістив офіційноу статтю Пелісьє, який писав: "Те, що я сконстатував підчас мого перебування на Україні, дуже мало подібно до того, що я бачив у Чехії, в Католянці, в Литві, в Фінляндії. Загальна програма всіх партій Ради — національна автономія України в вільній російській федерації".

За п'ять днів Пелісьє переказував до Парижа: "Перше питання, яке я поставив лідерам Центральної Ради, було те, які їх відносини до Скоропися-Полтуховського (член Союзу Визв. — І. Б.) і Степанківського, що дав декларацію про потребу абсолютно незалежної України, яка повинна стати неутралною в світовій війні. (Таку декларацію Степанківський дав у Швайцарії до свого від'їзду на Україну — І. Б.). Відповідь на це питання була категорична. Грушевський заявив мені: "Я уповноважую вас і від мого імені і від імені Центральної Ради категорично ствердити, що пан Степанківський абсолютно не є уповноважений промовляти від імені українського народу, якого єдиним офіційним представником є Центрально Рада. Центральна-ж Рада завжди до підписання загального миру сто-

ятиме на тому-ж погляді, як і демократична Росія, і як союзники".

Такі твердження Пелісьє змінили ставлення Парижа до Києва тим більше, що після замаху Корнілова Франція майже згубила надію на те, що встигне підняти Росію знову на наступ проти Німців. Але тут стався Жовтень.

Зміна курсу французької політики.

Становище антанті і зокрема Франції було критичне. Німецька армія стояла за 60 кілометрів від Парижа, французький наспул кінчився невдачею. За таких обставин Жовтень проголосив замірнення на східному фронті, отже, змога Німців перекинути свіже військо на західний фронт, означала небезпеку для Франції. А в цей час на чолі уряду стояв Клемансо, який з усією питомою йому енергією рішив вести війну до переможного кінця. Він не завагався ні на одну хвилину заарештувати колишнього голову уряду Каїф, що хотів замірнення з Німцями. Тим більше він не вагався змінити всю політику Франції на сході Європи.

Як відомо, цього часу політика Франції будувалась на принципі єдиної Росії, і виходило з цього принципу, Франція

виступала проти українізації армії в 1917 р. Тепер становище змінилось. Власте Росія, тобто Велкоросія, на думку Фоша, "була безнадійна з військового боку". Але чи не можна виступити протиставити Україні, Дон, Кавказ — "анархічному Петербургові", і організувати тут антинімецький фронт. Ця тема стає завданням французької політики в Росії.

Політика ця на деякий час зосереджується в Києві. Тут в розпорядженню Французів є корпус колишніх чехословацьких полонених, корпус полонених Сербів і... надія на Центральну Раду.

Хто мав провадити цю французьку політику? На цьому питанню мусимо заупинитися, бо в тодішній заплутаних обставинах за цілком вдовою відізнаючи Київ від Парижа, це питання, як побачимо далі, мало також свою вагу. Єдиного центру французької політики не було в Києві, а їх було два.

(Далі буде.)

Чи ви ворог своїм приятелям?

Коли ні, то чому не постаратися, аби всі ваші приятелі читали "Укр. Роб. Вісти"? Ви зробите їм приятельську прислугу, як зробите їх передлатниками "У.Р.В."

ЖЕРТВИ НА БУДОВУ УКР. РОБ. ДОМУ В ТОРОНТО, ОНТ.

Згода, Ман.
Тов. Д. Франт жертвував на ліст ч. 1312 \$2.00.

Шандлен Фіас, Кве.
Тов. Николай Лобус зібрав від слідуючих: Н. Лобус \$10.00; Николай Криклевський \$2.00; Николай Бордуцький \$5.00; по 25 ц.: Петро Гречук і Михайло Корпус. Разом \$13.00.

Форт Сен, Саск.
Тов. Лукія Лайчук зібрав на ліст ч. 1284: Л. Лайчук \$5.00; Гері Джо \$2.00; А. Т. Джексон \$1.25; по \$1.00: Л. Біг, А. Кен і А. Фонт; по 50 ц.: Дж. Б. Істбл, І. Іванець, Б. Джон, Дж. Т. Ирвінг, Рік Рім, Рі Біг Гонг, Л. Ваг, Л. Гері, Рі Гой; Л. Тай 35 ц.; по 25 ц.: Л. Лім, Л. Лінг, Кі Чонг і Біг Гер; Во Мо 15 ц. Разом \$17.25.

Вегрева, Алта.
Відділ Жіночої Секції ТУРФДім прислав прихід з свята Міжнародного Дня Жінок Робітниць, яке в них відбулося 8 березня ц. р. \$4.26.

Флендерс, Онт.
Тов. П. Каліновський зібрав на ліст ч. 3099: П. Каліновський \$1.00; по 50 ц.: Василь Баско, Михайло Бурик, І. Галавдій і П. Романюк; по 25 ц.: Іван Гумич і В. Чикаловський. Разом \$3.50.

Санта Кріс, Б. К.
Тов. А. Кушнір зібрав на ліст ч. 1748: А. Кушнір \$5.00; М. Яремчук \$2.00; по \$1.00: Г. Зотик, Г. Пасичник, Г. Федорак і П. Кушнір; В. Зотик 50 ц.; І. Федорак \$1.11. Разом \$12.61. Від себе т. Кушнір пише так: Дорогі Товариші! Ми залізничні робітники з гаукох Кутяки Бритиш Колумбія засилаємо Вам ширший привіт і радіємо душою, що намічене Вами діло буде доконане. Не допоможи наклали наших "неколюбів" на робітничу організацію в Торонто. Хай же і добудується У.Р.Д. в Торонто нам працюючим на вітку, а нашим ворогам на загубелі! Ваш за красну долю, А. Кушнір.

Фробішер, Саск.
Тов. Яків Каракозов жертвував на ліст ч. 1249 \$5.00.

Гайдр, Онт.
Тов. С. Хома зібрав на ліст ч. 430: Федь Кузьмич \$2.00; по \$1.00: Н. Лєнін, Н. Бодж, В. Лисич, Іван Роговський, Іван Бізюк, П. Москаль, І. Семко Хома; по 50 ц.: П. Душійський, П. Мельник, Ф. Коваль, Г. Лоточний, В. Ганчар і С. Грабовський; по 25 ц.: І. Калита, М. Гук, Д. Шуфляк і І. Вишинський. Разом \$13.00.

Шумейкер, Онт.
Тов. Никола Берник зібрав на ліст ч. 6115: Никола Берник \$5.00; по \$1.00: Марія Берник, Іван Томок, Юрко Балазевич, Іван Гарас і Юрко Задорожний; по 50 ц.: Юлія Лукан і Петро Біленський. Разом \$11.00.

Ворароп, Онт.
Тов. Петро Загалюк жертвував на ліст ч. 2261 \$1.00.

Лашін, Кве.
Тов. Пасиф Кушнір жертвував на ліст ч. 1447 \$1.00.

Годжсон, Ман.
Тов. Дмитро Мартинюк зібрав на ліст ч. 5542: Н. Цюнк \$10.00; по \$5.00: Д. Мартинюк і Марія Мартинюк; Г. Мартинюк (22-місячний сиріт Мартинюк) \$2.50; Ф. Рабічук \$2.00; по \$1.00: М. Маріш, М. Стефанчук, Ф. Порційко, О. Рикунчик і П. Барбчук; по 50 ц.: Б. Рощей і В. Мамчук; Г. Чернічан 25 ц. Разом \$30.75.

Мирнам, Алта.
Тов. Пасиф Лукевич зібрав на ліст ч. 1806: П. Гриник \$1.00; по 50 ц.: І. Гриник, Д. Гриник, Пасиф Лукевич, т-ка Д. Лукевич і І. Митрухан; по 25 ц.: Н. Олексієв, Д. Сорочан, П. Лукевич і В. Чичу. Разом \$4.50.

Бромфед, Саск.
Тов. Олекса Комаєв зібрав на ліст ч. 1182: Олекса Комаєв \$5.00; по \$2.00: А. Паньків, Василь Стаків і Семко Гумніцький; по \$1.00: Плат Олексевич і Матвій Ухач. Разом \$13.00.

Накіна, Онт.
Тов. Василь Кибіч зібрав на ліст ч. 5511: Василь Кибіч \$5.00; В. Тутельський \$2.00; по \$1.00: Т. Грегорш, Юрко Корональ і Анна Кибіч; по 50 ц.: Василь Кібейв, Никола Гафійчук, Я. Грегорш, Панько Базюк і Іван Закопичий. Разом \$12.50.

Тов. Кибіч в своїй листі до І.В.К. між іншим закликає всіх робітників жертвувати на будову У.Р.Д. в Торонто, бо бачить, що в нєму будуватимуть нашої молоді. В місцевості, де він зараз перебуває, жє дуже мале число українського населєння, але він хє до них не відказав дати жертву на будову У.Р.Д. в Торонто.

Дон, Алта.
Тов. І. Шкурган зібрав на ліст ч. 4360 по \$1.00: І. Шкурган і Анна Шкурган. Разом \$2.00.

Риверс, Ман.
Тов. Н. Кобилж зібрав на ліст ч. 5560 по 50 ц.: Н. Кобилж, А. Динько, О. Субський, І. Сушко, Н. Чернин, П. Мануелько, Ю. Шалага, Г. Грицюк, М. Чубак, Г. Белз і І. Плат. Разом \$5.50.

Нюкоміс, Саск.
Тов. Н. В. Скоробочаг зібрав на ліст ч. 129: Н. В. Скоробочаг \$5.00; по 50 ц.: Т. Галиня і Н. С.; Д. Голушка 25 ц. Разом \$6.25.

Кіногама, Онт.
Тов. Пасиф Залєпа зібрав на ліст ч. 1931 по \$2.50: Пасиф Залєпа і Пасифа Залєпа; по 50 ц.: Стефан Стефанко, Михайло Гумєнок і Василь Рок; Юліан Козловський 25 ц. Разом \$6.75.

Едвана, Алта.
Тов. Іван Гордійчук зібрав на ліст ч. 6688: Іван Гордійчук 50 ц.; І. Федорак 25 ц. Разом 75 ц.

Вінніпег Біч, Ман.
Тов. Федько Навесний жертвував на ліст ч. 4189 \$1.00.

Канора, Саск.
Відділ ТУРФДім жертвував \$3.00; Ф. Бербовський \$1.00. Разом \$4.00.

Порт Гоп, Онт.
Тов. Іван Кльованец зібрав на ліст ч. 2071: Іван Кльованец \$5.00; Іван Горук \$1.00. Разом \$6.00.

Форт Віг'ам, Онт.
Тов. К. Соломоній зібрав на ліст ч. 5877: П. Воронок \$1.00; по 50 ц.: К. Соломоній, П. Мудеренка, Іван Рудяк, Т. Нагєбійський і Никола Тіхінюк; Т. Балжар 35 ц.; по 25 ц.: В. Прошков і Ф. Анисємов. Разом \$4.35.

Торонто, Онт.
Тов. Д. Романчук зібрав на ліст ч. 6921 по \$1.00: А. Ленські, Д. Романчук, Магда Романчук і Петро Кузон; Петро Мішко 50 ц.; Анна Мерска 25 ц. Разом \$4.75.

Ріджайна, Саск.
Тов. Іван Марчук зібрав на ліст ч. 3019 по \$1.00: І. Куцок і І. Марчук; Н. Корота 50 ц.; по 25 ц.: П. Бабюк і А. Адам. Разом \$3.00.

Салт Сейнт Мері, Онт.
Т-ка Юлія Колісник зібрала на ліст ч. 7912 по \$1.00: Юлія Колісник і Н. Колісник. Разом \$2.00.

Нордєг, Алта.
Від імени відділу Р.З.Т. в Нордєг, Алта. засилаємо Вам поштовий переказ на суму \$80.60, яка є призначена на будову робітничої інституції в Торонто, Онт.

Наш комітет до збирання жертв на цю ціль складає з чотирох товаришів: М. Еленка, П. Мориса, Д. Шкуркала і Т. Шлемка. Комітетові працювала ширє. Ходили хата в хату за жертвами.

Робітники цієї місцевості зрозуміли, що для освідлення себе потрібно робітничих інституцій, бо тільки в цих інституціях робітничество здобуде належне знання, з яким зможе описати поставити належний опис капіталістичному визиску.

Робітники цієї місцевості жертвували на будову У.Р.Д. в Торонто що могли хоч заробити тут такі, що задєляв вистарчє на прожиток.

На ліст ч. ч. 1696, 2338 і 1704 жертвували слідуючі товариші і товаришкі: Іван Галаан \$6.00; по \$5.00: М. Мухомовський, П. Цєбрик і Ф. Дрозда; по \$2.00: І. Ватаманюк, Д. Штокал, Ю. Одишський, Н. Мєлах, А. Пік, М. Еленек, Л. Куляний, С. Чувик, П. Томин і Р. Фруант; по \$1.00: С. Трухан, І. Макар, Г. Притулка, І. Рєнчук, Р. І. Матвійчук, Н. Кравєцький, І. Іванюк, П. Морис, П. Запотьич, С. Верніський, В. Зробок, В. Полівчук, М. Маліновський, Д. Котик, І. Васюта, Пасифа Васюта, Дж. Домєйко, М. Крамар, Ф. Палозек, Е. Лєйр, А. Срігарс, М. Гатєр; Т. Шлемко 75 ц.; по 50 ц.: Юлія Хомин, Марія Омєлюсік, М. Падручич, А. Лис, М. Хома, С. Скажінський, Гітла Полівчук, М. Спєнєс, Н. Н. І. Загарний, Н. Вємк, А. Стожок, П. Нігро, А. Сємєкер, Б. Дєймайн, І. Жур, А. Сіска, Ф. Мараско, А. Ферасутті, Л. Менотті, Ф. Либин, І. Сєйнівський, І. Урбачка, А. Чина, Е. Контадо, Д. Россі, С. Нєвотей, Марія Саламон, Ф. Фрато; по 25 ц.: І. Спана, П. Оєатєв, Дж. Рагоєс, А. Шапоган, Л. Гєскє, Р. Лєтїкер, І. Сіска, І. Матула і В. Мєсуч; Ф. Пауа 10 ц. Разом \$80.60.

Заряд відділу Р.З.Т. складає ширє подяку комітетові як також всім жертводавцям, за їхні ширі датки.

За Заряд відділу Р.З.Т.: Ю. Одишський, голова, І. Галаан секр.

Онтоніус, Лонг Лам, Онт.
Тов. І. Круп зібрав на ліст ч. 1398: І. Круп \$2.00; П. Кушнір \$1.00. Разом \$3.00.

Руван, Кве.
Т-ка Анна Бобовська збрала на ліст ч. 488 по \$2.00: Г. Фарєнок, І. Рєшнітєк, М. Дутка і І. Кіфюк; по \$1.00: І. Березовський, С. Дивілюк, І. Гатєч, П. Ковалєвич, В. Комарик, В. Лєнчик, С. Гука, Е. Мєльник, А. Пєлонович і Ф. Бокєст; І. Рїмар 75 ц.; по 50 ц.: С. Слободян, М. Панітка, І. Кольчак, П. Янчук, Висадєвський, Н. Фарєнко; Т. Соколовський і П. Рудий; по 25 ц.: І. Янцян, І. Панько, І. Мануєлюк, С. Лєбідський, П. Дєрауїн, І. Янчук і Н. Янчук; по 15 ц.: Лєшєвич і П. Клінін. Разом \$24.80.

Сітєт, Ващ.
Тов. А. Шовдра зібрав на ліст ч. 7581 по \$1.00: А. Шовдра, Марія Шовдра і П. Голєк; по 50 ц.: А. Чув, М. Чув, А. Кузьма, Степан Сьєних, Віктор Сьєних, Костя Антонішин і Пола Антонішин. Разом \$6.50.

Транскон, Ман.
Тов. Н. Базєльєвич зібрав на ліст ч. 715 по 50 ц.: Н. Базєльєвич і М. Базєльєвич. Разом \$1.00.

Бінфєйт, Саск.
Тов. Іван Сєнчук зібрав на ліст ч. 860: Іван Сєнчук \$1.00; Михайло Бабак 50 ц.; по 25 ц.: М. Рудак, Іван Остапович, Д. Захарук, Н. Сєнчук і Грїць Мірєвський. Разом \$2.75.

Аргосіс, Онт.
Тов. Никола Юрчинин зібрав на ліст ч. 1028: Н. Галабурда \$2.00; по \$1.00: М. Юрчинин, Р. Берозьк і П. Качоровський; по 50 ц.: Ім. Шобан (Слобак), Роман Данїєч (Хорват), І. Загорєц (Слобак), Т. Гумєнчук, С. Загорєц (Слобак), і М. Спїл. Разом \$8.00.

Лєвак, Онт.
Старанним комітету відділу Р.З.Т. в Лєвак, Онт. зібрано на будову У.Р.Д. в Торонто від слідуючих по \$5.00: Пасиф Палінов, і Петро Паламар; по \$2.00: П. Шкурора і П. Завєцький; по \$1.00: Г. Волошин, Н. Журавєль, М. Міхєловський, В. Марїєвський, А. Генїк, М. Воркер, М. Дузєк, Ш. Зубатюк, Д. Шєрбак, Анна Рудєвич, А. Лєвковський, С. Домбровський, Д. Стасюк, Н. Сєрїєнєнок, С. Голєк, М. А. Мисловський, Д. Бєвчук, П. Елєвич і П. Бєлєвня; по 50 ц.: П. Сїротєч, М. Матєйко, В. Гуєльський, А. Дулягір, Р. Рачїк, К. Маковїчка, П. Майєрїч, П. Гєшук, С. Сєрїєнєнок, Сємєн Інофєк, Олєксє Зубатюк, М. Юрєвич, Іван Анїска, В. Прощїшин, Г. Піл і Іван Голїноєв; по 25 ц.: П. Марїєрїч, Іван Дїмїєвич, Р. Дорїч і А' Матїс. Разом \$42.00.

Форт Френсєс, Онт.
Посїлаю Вам поштовий переказ на суму \$148.58 як жертву, яку ми приїсїлаємо відділу місячної кампанїї на будову У.Р.Д. в Торонто.

Ця кампанїя відбулася в нас надсподівано добре, узавши на увагу те, що в нашій місцевості робітничі зирмоє не працюють. І ось, хоч українське робітничтво знаходиться саме в незвідних обставинах, однак віднеслось зі шримми жертвами на вище згадану ціль, про що свідчать багато імен таких товаришів і товаришок, які зосїм не є членами наших організації.

Звіт цієї кампанїї представляється так:

3 концерту 20. лютого (колекта при дверях)	\$21.96
Жертви в конверти	69.35
Жертви в конверти безіменні ..	3.85
3 представлення 27. лютого ..	18.82
3 представлення 4. березня ..	22.60
Зїрка на лістї	12.00
Разом	\$148.58

Тов. Т. Ковблїк зібрав на ліст ч. 5850 по \$1.00: Т. Ковблїк і Н. Падручїк; по 50 ц.: Н. Платок і І. Рєчєнєк. Разом \$3.00.

Тов. А. Тронг зібрав на ліст ч. 5580: А. Тронг \$2.00; по \$1.25: Г. Борєський і І. Кругер; Д. Зувє 75 ц.; по 50 ц.: М. Голїчук, М. Пігуляк, Н. Канула; Гєр Ортон, Н. Борєсок і І. Мєйдаєв; по 25 ц.: Н. Гнатюк, П. Саламон і Т. Костїнєнок. Разом \$9.00.

На концерті 20. лютого жертвували в конверти слідуючі: В. Чапук \$5.50; по \$5.00: О. Ваєко, А. Білєцький, А. Корєвїч, І. Рогач, Г. Славський, П. і Олена Гостур та С. Лєвїна Поштар; М. Галавдій \$4.00; К. Рудак \$3.00; по \$2.00: І. Маковїч, М. Монастїрський, С. Катрїн, Г. Галабурда і В. Марїє Шєвчуїк; по \$1.00: Т. Ковблїк, Г. Балає, В. Сафєнок, І. Гаврїльєв, П. Карпїлї, Т. Бєзручук, С. Шаваїда, П. Винїчєнєк і Настя Долїна; Докїя Винїчєнєк 75 ц.; по 50 ц.: М. Голїчук, Катєрїна Зувє і С. Мїнгїєвський; по 25 ц.: Марія Губчак і Катєрїна Федорук; Васїліна Курїна 10 ц.

Всім жертводавцям і учасникам на всім підприємствє підєкає кампанїї комітет складає ширє подяку.

За комітет: С. Поштар, секр.

Санта Кріс, Саск.
Тов. Ю. Герєлєвич зібрав на ліст ч. 1635: Д. Крулз \$2.00; по \$1.00: Ю. Герєлєвич, І. Дїдул, І. Ковєський, Р. Сєнїк, Т. Романко і І. Оєдлук; В. Сїгєр 75 ц.; по 25 ц.: Г. Бабїч і Д. Стадїнєк. Разом \$9.00.

Санта Крєнт, Саск.
Комїтет зїбрїкї фонду на будову У.Р.Д. в Торонто придєбав за місяць своєї кампанїї на цю ціль \$21.45.

Сума в порївнянні до других місцевостєй, які присїлають свої жертви на будову У.Р.Д. в Торонто в нас достєтє мала, але цєму нема чоє дїєватися, бо наша місцевість малє працююча, що боєдї чїсїєї помігї який би то не було робітничї справї.

За комітет: Д. Крулз, секретар.

Дєлорє, Онт.
Тов. Никола Стратїйчук жертвував на ліст ч. 3096 \$5.00.

Гайлєр, Алєска.
Тов. В. Павчук жертвував на ліст ч. 2813 \$2.00.

Гємтрєкс, Міш.
Тов. Н. Данїк зібрав на ліст ч. 3168: Дєкєк Брос \$3.00; Н. Данїк \$2.00; по \$1.00: Г. Грїгорїч, Н. Мадїєв, Д. Перєнчук, Андєрї Андєрєнок, М. Мєльнїк, І. Мїдан і Н. Васїльчук; по 50 ц.: Ю. Пєтрїшєн, М. Тїмчук і П. Піл; І. Дутка 30 ц.; по 25 ц.: Васїль Павлєж і І. І. Зарїєв. Разом \$14.30.

Дєнієв, Алта.
Тов. Т. Багїнок зібрав на ліст ч. 7231 по \$1.00: Т. Багїнок, Д. Болєзар, Т. Старєо, І. Фєдїна, І. Єшток і Т. Тїмо; по 50 ц.: Т. Панєлєк і А. Ірдїнї. Разом \$7.00.

Вїнєсєор, Онт.
Тов. Ф. Тарасєк жертвував на ліст ч. 4901 \$1.00.

Робїнєсон, Онт.
Тов. М. Галєс зібрав на ліст ч. 3062 по \$1.00: М. Галєс і М. Оєтаповїч; по 25 ц.: М. Слободян, Н. Галєс, В. Галєс, А. Галєс, М. Хоптан, О. Дєрїєв, А. Ф. і С. Мєрєшка. Разом \$4.00.

Порт Колборн, Онт.
Тов. Антон Савїтка зібрав на ліст ч. 447 по \$5.00: Антон Савїтка, Оєстєп Кушнїр, Пєтро Судак, Пасиф Мєльнїк і Іван Івасюк; по \$2.00: Васїліна Кушнїр, Васїль Савчук, Пєтро Соєвський, Андєрї Шєвчук, Сємєн Спаргала і Пасиф Мізур; по \$1.00: Пасиф Пєтєль, Пасиф Крагуєць, Пасиф Запковїч, Васїль Нїколаїчук, Федєр Капняк, Іван Пашанєвський і Дїмїтро Гузєвїтїч; по 50 ц.: Борїк Нїколаєв і Іван Ходак; С. Балїс 25 ц. Разом \$45.25.

Порт Колборн, Онт.
Тов. Іван Білїєвський зібрав на ліст ч. 7446: Іван Білїєвський \$5.00; по \$1.00: Балєє Марзо і С. Шєсто; по 50 ц.: Б. Алєбано і Р. Кульчїцький. Разом \$8.00.

Дїтроїт, Міш.
Тов. Стефан Дїмїшук зібрав на ліст ч. 1429: М. Дїмїшук \$1.00; по 50 ц.: В. Букатїч, Ф. Назарук і Н. Н.; по 25 ц.: Г. Мєдвїдєвський і Гр. Чуб. Разом \$3.00.

Дромгєлєр, Алта.
Майже в кожному числї "У.Р.В." пишеться про будову У.Р.Д. в Торонто, Онт. і тоді, коли наші товариші в тїй місцевостї радїють пригладєватися, як постєпенно рєстуть стїни Робїтничої Свїтанї, — ми українськї робїтничї на дєлєкомє заходї Канадї радо старємоєся допомогїти їм фїнанєсово.

Мїй батїко отримавшї лістє на зїбрїку фонду на будову У.Р.Д. в Торонто (а сам він старїє вжє віком), поручїє мєнї, щоб я занїєв зїбрїку. Я радо цє зробїлї і на цю лістє ч. 3884 я зїбрав як слїдує: Володїмїр Забїєка \$5.00; по \$3.00: Н. Макаренко і М. Грїнїк; по \$2.00: А. Сємака і І. Струєс; по \$1.00: М. Козак, А. Єлєжєвський, П. Козак, В. Бєйкєр (Єврєй), Л. Джофї (Єврєй), Ф. Шандєро, М. Фольварєвський, т-ка Р. Білїєвська, М. Скоко і В. Драганюк; по 50 ц.: Ф. Лєсїф, Ю. Дїлїєвський, Іл. Паранїч, П. Коломїєнєк, М. Стєлар, В. Нікїфурюк, П. Квітїновський, П. Шкурган, М. Мазурїн, М. Тєленко, Ф. Южєк і І. Андєрїшук; Г. Курїк 30 ц.; по 25 ц.: М. Гонї, Ф. Мїкїтїюк, І. Пєтровський, В. Маковєцький, Н. Сїдор, Н. Павлїк, В. Марусєк, Анна Нікїфурїєк, Ю. Мараскїєв, І. Козак, І. Павлєк, П. Нікїфурїєк, Л. Фурїєр, Дж. Андєрсон, І. Маковєцький, Т. Зїкєвич, І. Вїнчура, Г. Дєрїєк, Ю. Скочїєлєс, М. П. П. і П. Оєстафїєв. Разом \$36.55.

На закінчєннє зїваємо українськїх робїтничїх і фармєрїх ширє відєстїєтє з допомогю будовї У.Р.Д. в Торонто, бо коли ми помогємо будувати цєй дїм, то їм самим помогємо самї собі.

З товаришским прївїтом, Володїмїр Забїєка.

Монтрєал, Кве.
Тов. В. Кучєр зібрав на ліст ч. 7327: В. Кучєр 75 ц.; Максїм Мїмїєрїк 25 ц. Разом \$1.00.

Портєлєж за Прєїрї, Ман.
Тов. Іван Прєдан зібрав на ліст ч. 4209 по \$1.00: Лєон Дїдул, Михайло Фєдучук і Никола Джус; по 50 ц.: Настя Джус, Васїль Джус, Сєпєлє Джус і Марта Джус; по 25 ц.: Грїгорїєв Полєвїч, Сємєн Ларєнєв, Дїмїтро Чєвїєв, Рабїн Брос, Іван Прєдан і Пєтро Джус; по 20 ц.: Павло Марусєк, Михайла Бєрєсєкє, Юрко Горїєвїч 10 ц.; Михайло Пласєцький 30 ц. Разом \$7.30.

Шкєрвїна, Алта.
Тов. Г. Грїф зібрав на ліст ч. 194 \$5.00.

Атїкоєн, Онт.
Тов. Васїль Поштар зібрав на ліст ч. 5966 В. Поштар \$2.00; М. Поштар \$1.75. Разом \$3.75.

Гємїлтон, Онт.
Тов. Ф. Нагїрїєв зібрав на ліст ч. 3265 по \$1.00: Р. Малїцький, Н. Дубєцький і Ф. Нагїрїєв; по 50 ц.: Б. Халупа і т-ка М. Романюк. Разом \$4.00.

ПОШУКЮВ свого брата Федьку Процюка, з села Поточська, повіт Городецька, Галичина, котрий в 1922 році перебував в Салт Сейнт Мері, Онт. Хто знає-би про него, або він сам, прошу зголоситися на пошту адресу:

George Prociuk
P.O. Box 118
Fort Frances, Ont.
(37)

ЛЕКШІ теорїї музики і гри на п'яній, живляючи при цьому найкращого методу навчання, дає Марія Кєкїшїана (прї вулицї Абердїна і Аргілєрї) Вінніпєг, Ман.

ПОШУКЮВ свого брата Федьку Процюка, з села Поточська, повіт Городецька, Галичина, котрий в 1922 році перебував в Салт Сейнт Мері, Онт. Хто знає-би про него, або він сам, прошу зголоситися на пошту адресу:

George Prociuk
P.O. Box 118
Fort Frances, Ont.
(37)

ЛЕКШІ теорїї музики і гри на п'яній, живляючи при цьому найкращого методу навчання, дає Марія Кєкїшїана (прї вулицї Абердїна і Аргілєрї) Вінніпєг, Ман.

ПОШУКЮВ своїх братів: Тїмка, Грїнька, Макара і Дїмїтра з Дєрїєв, з села Сосулїєвїч, повіт Чортків, Галичина і країнї: Гната Ковалїчука, з того самого села, та Васїля Патрїєлюка, з села Ізєвчє, тєрєбовєльєвєкого повіту. Дїя братів я одєржав важїє старокрєпїє справї до полагодєннє. Хто-б знав про них, прошу лєскаєво подати мєнї їх адреси.

T. Deriy
P. O. Box 276,
(36) Iroquois Falls, Ont.

Важне повідомлення.
Цим повідомляється всіх членів і членкинь українського відділу Канадської Робітничої Оборонної Ліги, що слідуючі збори цього відділу відбудуться в недаєлю, 27. березня, в годїні 2.30 по полуднї в Українськїм Робїтничїм Домї.

Тому, що є важїє справї до полагодєннє, прїсутність всєго члєнствє відділу є дуже потрібна.

На зборах будуть роздавати члєнам і члєнкам члєнськїє книжкєчкї та відбудуться також впис нових члєнїв і члєнкам.

УВАГА! УВАГА! КОЛГОРСТ І ЛЄТБРІДЖІ!

Старанним курсантїв Освїтнього Курсу при відділї ТУРФДїм в Колгорст, Алта., відгратється в суботу, 2. квітня 1927 р. в Укр. Роб. Домї в Лєтбридж, Алта., дуже гарнє представлєння в 5. дїєх п. н.:

"ВІХРЕСТ".

Є цє незвичайно їнтєресна драма з сїльєского жїттє в Україні.

Цїні тїкєтїв: 40 ц. дїя старшїх, 10 ц. дїя дїтєй.

Початок точно в 8-їй годїні вєчєром.

Прїходїть самї я другїх клїчє з собою!

ВСІ НА БАЗАР!

Старанним "Молодїх Піонїрїв" в Торонто, Онт., відбудєтьє в сєрєду, днє 23. берєзньє 1927 р. в Алгамбра салї, під чїсло 450 Спєдїяня Євнєо

БАЗАР.

Початок в годїні 8-їй вєчєр. Цїна тїкєтїв 10 цєнтїв.

"ГАЙДАМАКИ" ДРУГІЙ РАЗ В САСКАТУНІ!

На загальнє домагаєня публїкї драматїчно-спївавчїєй гурток при відділї ТУРФДїм у Саскатунї відгратє в п'ятїню 25. берєзньє (март) 1927 р. в салї Українського Робїтничого Дому, другїй раз прєкрасну поєму-пєсу, їнсєнєзуєвану з твору Тараса Шєвчєнка — народним артистєм Лєсєм Курбасєм

"ГАЙДАМАКИ"

"Гайдамаки", цє прєкрасна їсторїєчєна поєма, в якїй прєдставлєтьєся борєтєво українського сєлєствє з польськїмї землєвласнїкїма-магнїтїма підєка гайдамакського повстаннє в 1768 р.

Ця масєва п'єса грана в Рад. Україні сотнї разї з вєлїкїмї успїхамї, а на амерїканськом контїнєнтї грана тїльки у Вінніпєгу. Драматїчно-спївавчїєй гурток при відділї ТУРФДїм виставлє цю поєму трї разї від рїдї єї трї разї публїка вєртєлєсє з браку мїсцє помїмо того, що У.Р.Д. має 1,000 крїєслє. Отжє єї робїтничї фармєрї з околїцї повиннї прїбути на цєй дєнь і побачити цю прєкрасну штєкє, на яку можна дїєнтїєся дєсятїє разїв ї любоватїєся. Хорова деклємація, спїєв, танцї, музїка, новїє костюмї і новїє декорєцїє, з оєкрєма гайдамакський танєц я буйнїй вїтер — всє цє вї побачитє в "Гайдамаках".

Початок в год. 8.30 вєчєром. Цїні мїєцє 50 цєнтїв.

ПОШУКЮВ свого брата Федьку Процюка, з села Поточська, повіт Городецька, Галичина, котрий в 1922 році перебував в Салт Сейнт Мері, Онт. Хто знає-би про него, або він сам, прошу зголоситися на пошту адресу:

George Prociuk
P.O. Box 118
Fort Frances, Ont.
(37)

ЛЕКШІ теорїї музики і гри на п'яній, живляючи при цьому найкращого методу навчання, дає Марія Кєкїшїана (прї вулицї Абердїна і Аргілєрї) Вінніпєг, Ман.

МІТІНГ МОЛОДІ.

Повідомляється всіх члєнїв старшого під-відділу Секції Молоді у Вінніпєгу, що в недаєлю, днє 27. берєзньє в год. 10.30 перед полуднєм відбудуться збори, на котрїх будуть обгєворєвуватїєся організаційнїє справї. Всї члєни я члєнкамї повиннї обов'язково бутї прїсутнїмї на цих зборах. Нових члєнїв радо вїтаємо.

Тож прїходїть на збори на означєний час.

Заряд.

D. W. Buchanan
157 Maryland St.
Phone 35 818
(37) Winnipeg, Man.

НА ДОМАГАННЯ ПУБЛІКИ ДРУГИЙ РАЗ!

СТАРАННЯМ ДРАМСПІВГУРТКА ПРИ ВІДДІЛІ ТОВАРИСТВА УКР. РОБ.-ФАРМ. ДІМ У ВІННІПЕГУ відгратється

В СУБОТУ, 26. БЕРЕЗНЯ 1927 РОКУ В УКР. РОБ. ДОМІ В ВІННІПЕГУ ДРУГИЙ РАЗ

прекрасну драму в 5-ох дїях і 6-ох вїдєлєнах

РОЗБІЙНИК КАРМЕЛЮК

Розбїєнїк Кармєлюк — цє наднїєстрїєвський Довбуш. Його дуже добре змєлюєвав у своїй повїстї М. Старїцький, а цю повїсть їнсєнєзуєвала його дочка, вїдома пїсьмєннїца Старїцька-Чернїєвська. Кармєлюк був повстанєц протї катїв-панїв. Перед ним панї дрїжєлї, ловїлї я не могли зловїтї, бо сєлєнє нїколі не вїдавали Кармєлюка. Днє 12. берєзньє з браку мїсцєя багато робїтничїх і робїтнїць вернулєсь до дому. Тож не тратєтьє я цїм разєм нагоди побачити цю надзвичайно захоплюючу драму на сєнї Українського Робїтничого Дому в Вінніпєгу. Переказуйте знаємїм.

Цїні мїсцїє: 50, 40 і 25 цєнтїв.

Тїкєтї можна набути кожного вєчєра в буфєтї Укр. Роб. Дому, а в дєнь прєдставлєннє прї касї.

ПОЧАТОК Т О Ч Н О В ГОДИНІ 8.15